

ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษาบทบาทที่เป็นจริงของเกษตรกรตำบลในโครงการสนับสนุนแผน
การผลิตของเกษตรกร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ ว่าที่ร้อยตรีสวัสดิ์ ไบราธ

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประสิทธิ์ ประครองศรี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ ศรีสันติสุข)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประยูร อุดมเสียง)

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของเกษตรกรตำบล
ในโครงการสนับสนุนแผนการผลิตของเกษตรกร โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ เพื่อศึกษา
(1) ลักษณะพื้นฐานบางประการทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรตำบล (2) บทบาทที่เป็น
จริงของเกษตรกรตำบลในโครงการสนับสนุนแผนการผลิตของเกษตรกร (3) ปัญหาอุปสรรคและ
ข้อเสนอแนะของเกษตรกรตำบลในการปฏิบัติงานโครงการ (4) เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงของ
เกษตรกรตำบลในโครงการกับความแตกต่างกันในแต่ละลักษณะพื้นฐาน ประชากรของการศึกษา
ได้แก่ เกษตรกรตำบลที่ปฏิบัติงานในพื้นที่เน้นหนักของโครงการสนับสนุนแผนการผลิตของเกษตรกร
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 87 ราย ในระดับความเชื่อมั่น
90 % ซึ่งได้จากการสุ่มคัดเลือกแบบเจาะจง มีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลโดยเก็บข้อมูลเดือนมกราคม 2538 การวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆเป็นระบบใช้เครื่องคอมพิวเตอร์
ชนิดไมโครโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และใช้วิธีการทางสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่
ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการวิเคราะห์ค่า F-test

เปรียบเทียบ ผลการวิจัยมีดังนี้ พบว่า เกษตรตำบลเกือบทั้งหมดเป็นชาย อายุระหว่าง 31-39 ปี แต่งงานแล้ว และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์และสาขาส่งเสริมการเกษตร มีอัตราเงินเดือนเฉลี่ย 11,035.29 บาท และดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานการเกษตรระดับ 5 อายวราชการในตำแหน่งระหว่าง 11-15 ปี ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับโครงการสนับสนุนแผนการผลิตของเกษตรกร จำนวน 2 ครั้ง ได้รับการนิเทศงาน 2.17 ครั้ง และทุกคนมีความเข้าใจในโครงการสนับสนุนการผลิตของเกษตรกร ส่วนใหญ่เห็นด้วยและบางส่วนไม่เห็นด้วยกับโครงการสนับสนุนแผนการผลิตของเกษตรกร

การปฏิบัติจริงตามบทบาทหน้าที่ของเกษตรตำบลในโครงการอยู่ในระดับมาก ได้แก่

- (1) การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทะเบียนเกษตรกร ข้อมูลทางกายภาพ ข้อมูลทางชีวภาพ ข้อมูลทางเศรษฐกิจ และข้อมูลทางสังคมของเกษตรกร (2) การเตรียมการปรับและการนำเสนอทางเลือกทางการเกษตร (3) การรวบรวมและการวิเคราะห์ความคิดเห็นและความต้องการของเกษตรกร การช่วยเกษตรกรวางแผนการผลิตและการประเมินผลกิจกรรม (4) การวางแผนสนับสนุนเกษตรกรและการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่กระนั้นก็ได้เกษตรตำบลมีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การบริการความรู้วิชาการแก่เกษตรกร

เนื่องจากการปฏิบัติงานมีอยู่เดิมและเกษตรกรเป้าหมายมีเป็นจำนวนมาก อีกทั้งเกษตรกรยังอพยพโยกย้ายแรงงานอยู่เสมอ เวลาดำเนินการมีอยู่จำกัด ทำให้เกษตรตำบลบางส่วนประสบปัญหาอุปสรรคที่สำคัญในการปฏิบัติงานในโครงการกล่าวคือ (1) เก็บรวบรวมข้อมูลประสบปัญหาได้รับข้อมูลไม่ครบถ้วน ถูกต้อง สมบูรณ์ และข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน เนื่องจากแบบสำรวจไม่สมบูรณ์ (2) การขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องนำมาประกอบการเตรียมและปรับทางเลือก (3) การบรรเทาเพื่อนำเสนอทางเลือกแก่เกษตรกร ไม่มีเอกสารประกอบ จำนวนทางเลือกมีมาก เวลาทำความเข้าใจและนำเสนอทางเลือกมีจำกัด (4) การจัดหาและการสนับสนุนปัจจัยการผลิตไม่ตรงตามแผน (5) การให้บริการความรู้วิชาการแก่เกษตรกรเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง (6) ขาดทักษะประสานงานในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะของเกษตรตำบลที่สำคัญ ได้แก่ ควรให้การสนับสนุนแก่เกษตรตำบลในเรื่องเอกสารและข้อมูลที่มีความเป็นปัจจุบัน นำเชือกถักและถูกต้อง รวมถึงวัสดุอุปกรณ์สื่อทัศนูปกรณ์ให้ครบถ้วนที่ใช้ประกอบการในการดำเนินงานตามโครงการ และควรมีการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับโครงการสำหรับเกษตรตำบลและเจ้าหน้าที่อื่นๆที่เกี่ยวข้อง

THESIS TITLE : A STUDY OF ACTUAL ROLES OF KASET TAMBON IN THE
SUPPORTIVE PROJECT ON PRODUCTION PLAN OF FARMERS
IN THE NORTHEAST

AUTHOR : ACTING SECOND LIEUTENANT SAISR BORAN

THESIS ADVISORY COMMITTEE :

.....*Prasit Prakongsri*.....Chairman
(Associate Professor Dr. Prasit Prakongsri)
.....*Somsak Srisontisuk*.....Member
(Associate Professor Dr. Somsak Srisontisuk)
.....*Prayoon Udomsiang*.....Member
(Assistant Professor Prayoon Udomsiang)

ABSTRACT

The aim of this study was to improve the efficiency of Kaset Tambon in undertaking their assigned roles in the supportive project on production plan of farmers by which the specific objectives were to study (1) some selected socio-economic characteristics of Kaset Tambon, (2) the actual roles in the project implementation, (3) the confronted problems and obstrucles, and recommendations of Kaset Tambon to the implementation of the project, (4) comparison the actual roles in the project in relations to the differences of each selected socio-economic situation. Kaset Tambon, who had been working in the intensive target areas of the project in Northeast, were population. A sample of 87 Kaset Tambons who served as the 90 percentage of confidential level of data, were selected by using

purposive random sampling. The precised questionnaires were the tool of the data collection. The needed data were gathered in January 1995 and were systematically analysed by computer set with Statistical Package Program for Social Science (SPSS). The descriptive statistic methods, frequency, percentage, aristhematic mean ($\bar{X}$), standard deviation (SD), and analysis of variance (F-test) were used as statistical methods. The findings of this study were as follows:

The majority of Kaset Tambon were male, their age ranged from 31-39 years, married, graduated in bachellor degree in science, and agricultural extention. Almost all of them were holding position classification in level 5, and earned monthly salary in average of 11,035.29 baht. They had been working in Kaset Tambon position for 11-15 years. They were trained about the project for 2 times, and were supervised for 2.17 times. All of them understood about the nature of project. The majority of them agreed on the project and the rest disagreed.

The actual implementing of Kaset Tambon under their assigned roles in the project were high level in (1) the data collection about the farmers' registration, and physical, biological, economic, and social characteristics, (2) the preparation, adaptation and presentation of the alternative plan of agricultural production, (3) the gathering and analyzing on the opinions and needs the farmers, (4) the assistance to the farmers in the establishment of the production plan, and evaluating the plan in the supporting to farmers. Nevertheless, Kaset Tambons had been performed the implementation of the technical services at low level.

Due to their previous responsibilities, the out-migration of the farmer in the project, time-shortage for undertaking their roles in the project. Consequently, Kaset Tambon had been confronted the following problems and obstrucles: (1) Kaset Tambon could not collected, completed, reliable, un-dated data because of the complicated survey form. (2) Lacking of materials for perparing and adapting the alternative plan of production. (3) In the project presentation to the farmers, there were not printed materials, too many number of proposed alternative plan, the time shortage for comprehensive understanding and presenting the alternative plan to the farmer. (4) The materials for production could not be provided and subsidized on time for utilizing of the farmer, (5) The technical services to the farmers were not accurated, (6) The experiences and skill, in coordinating with relevant development agencies were insufficient.

Kaset Tambon recommended that the appropriate printed materials and information, should be provided and serviced adequacy and on time including with materials, media and audio-visual aids for higher efficiency of project undertaking. The seminar and training on the project should be established periodically for Kaset Tambon and other concerned agents.

The comparison showed that there were significantly different in level of the implementation for every activity under the project of the Kaset Tambon who were different in age, highest educational level, number of years in Kaset Tambon position. Therefore, the hypothesis of this research were rejected.